

Ingeborg, tú ávarar 27. februar ímóti einum inn-tøkupolitikki, sum rakar tæy veiku í samfelagnum, sum fremur niðurskurðir í sosialum veitingum, og sum skapar arbeiðsloysi við at almenn arbeiði verða skerd.

Hetta er júst kjarnin í málinum.

Tað er júst tí, at vit hava sagt, at vit vilja sleppa undan hesum niðurskurðum, at loysnin er vald, so sum hon er. Vit hava mett, at tað er betri fyri láginntøkurnar at sleppa undan luttøku í skattahækkingini, fáa lut í ávísnum sosialum kompensatiónum (sum hækkadum barnafrádrætti og brenniliutjálkskoti til pensionistar) har pristalskompensatiónum korti virkar sosialt órættvist, men at láginntøkan er við tí at gjalda við at við at biða nakað longri eftir 1.500–2.000 kompensatiónum, sum hon ongantíð hevur havt í hondini, og tí ikki hevur havt møguleika fyri at venja seg til at brúka.

Vit hava mett, at hitt alternativíð, sum sambandsflokkin partvís sjálvstýris- og framburðsflokkin og partur av fólkaflakkinum hava talað fyri, nevniliga 100 millión niðurskurð á figgarlógin, fór at raka so hart, at teir manglandi arbeiðstímar fóru at kosta mangar ferðir 1.500–2.000 krónur, og at vit tá komu at bita okkum sjálvi í halan, soleiðis at vit doyðu í raki av at renna arbeiðsleys í hølunum á hvørjum øðrum, meðan bert uttanlandalán-tøka kundi bjargað okkum breyðið eina stokkuta stund.

Axel, tú metir, at vit eru trýstir til at brenna allar brýr til upphavið, og at vit kvetta samband okkara við røturnar, tí vit fremja eitt fólkaflaksalóp á arbeiðarastættina, sum ger at «hon kemur at bera munandi meira enn sin part» av byrðunum.

Vit eru heilt ósamdir.

Fyri tað fyrsta, so hevur javnaðarflokkurin sjálvur — (uttan fólkaflakstrýst) — mett, at í eini tíð, tá talan er um at byta eitt hall, er pristalsskipanin í stóran mun ein tátu, tí skal umfordeilingin undir slíkum umstøðum fremjast yvir skattaskipanina, og fyri tað annað er, sum frammanfyri nevnt, partur hins láglaða av byrðuni væl so, at hann merktist, men kortini so, at ein ávísur møguleiki er fyri at regulera trýstiyvrið fyri forbrúkið, soleiðis at ein kann skumpa byrðuna nakað undan sær, kanska

líka fram til, at ein ávís meirframleiðsla verður at byta, og pristalsendurgjaldið tí hevur størri meining, ella til ein samráðingarmøguleika setir lóntakaran betri fyri.

Henda sama møguleika fyri at skumpa byrðuna undan sær hevur hin hægri lónti sjálvsagt eisini, tá talan er um forbrúk, men hann sleppur so ikki undan at rinda sin part yvir skattin.

Hendir tað, at báðir partar minka nýtslu sína, hava vit eisini bæt gjalds-javnan, og so eru vit nærri aftur, at pristalsendurgjaldið hevur størri veruligan týðning sum lønfordeilandi amboð.

Haldið sostatt ikki, at vit hava latið verkafólkið bera meira enn «bert sin part», sum tú tekur til Axel.

Hetta sigur ikki, at øll bera sin part. Tað eru framvegis nekur, sum kundi borið meira, men vit hava á ongan hátt slept endanum í arbeiðinum við at fáa hesi at luttaka í fult mál.

Jóannes, tú talar um nýggja búskaparpolitikk samgongunnar, sum skuldi hesi fáu kreppu-uppskot havt sópað øll onnur tiltøk av borðinum, lagt allar progressivan hugslunarhátt viðvíkjandi framleiðslutólum okkara, alternativu vinnuvegum okkara, skattalógarbroytingum og líkningsrábótum o.s.fr. til viks.

Einki er meira misfatað enn hatta. Hesar 72 millión krónurnar saman við seinkan av pristalsendurgjaldinum loysa ikki varandi okkara trupulleikar. Vit skulu komandi tvey árin bota okkara figgarstøðu við einum 3–400 milliónum krónum, og tað gerst ikki við slíkum «akuttum» tiltøkum sum hesum, men bert við tilgangssíkaðum politikki, vit stungu út seinasta summar, so her er einki tikið av borðinum, tvørturímóti.

Men tá vit seinasta summar søgdu, at vit kundu loysa allar trupulleikar við øðrum tólum enn teimum, idnaðarlóndi uttan okkum nýta, komst hetta av, at vit søgdu, at trupulleikar okkara ikki høvdu tæy eyðkenni, teirra kreppur høvdu, av at vit mettu fisk at vera vøru, tú altíð kundi selja (spurningurin var bert um prisurin gekk so nógv upp, at hann endurrindaði tað, sum oljuprishaðkanin kostaði), at okkara uttanlandslán fóru til fløgur og ikki til forbrúk, og at lánverdugeit okkara var sterk uttanlands.

Her eru ávísar broytingar farnar fram.

Tað er ikki lætt at læna; tað sannfórdu treytirnar fyri seinasta 60 mill. kr. láni okkum um. Prísirnir av fiskavørðum ganga ikki eins skjótt upp og oljan. Lán okkara fara ikki bert til fløgur, men í ávísan mun til nýtslu, vinnan longu hevur havt (líkvíðtetslán). Tí meta vit tað rætt at tatta eitt sindur í.

So kanst tú nevna hetta inntøkupolitikk, men tað er tað kortini í ógvuliga lítlan mun.

Heppnast innsprækingin í primærvinnuna, skapar hon slíkt virksema, at fáur kennir hesa tátting darvandi fyri hansara møguleikar at liva eitt ríkt og nektandi lív á hesum oyggjum.

Danmark hevði sína góðu tíð í sekstiarunum, Sjevtiárinu sýndu, at vælferðin skal stýrast skilgott, skal ikki partur av henni skerst burtur með alla.

Vit høvdu okkara uppgongutið sjevtiárinu, men so viðbrekið okkara vinnulív er, eiga vit ikki 10 ár at umræða okkum í, tað kann lættliga henda, at eftir 3–4 árum skulu vit taka støðu til, um partur av okkara vælferð skal kuttast burtur með alla.

Vit hava sæð, at hinir ferð eftir ferð forsedu at tatta nóg nógv í, og tí um aftur og umaftur máttu binda fjøldina fastari og fastari, máttu heilt taka frá teimum 3–4 og 5 dýrtíðarviðbøtur, umframt at herða skatta- og moms-trýstið o.s.fr.

Tí hava vit nú tjansin, um vit skapa okkum tíð og umstøður við at tatta so mikið í, at vit fáa igjøgnum aðrar meira varandi og avvegaðar loysnir.

So Jóannes, eg noyðist at lata tað vera tær eitt vónbrot, at tingmannin javnaðarflokksins hesaferð ikki broytir støðu, hvussu hart so trýstið verður, vit halda okkum gera væl fyri føroyska lóntakaran og vóna at varðveita arbeiðsplass hansara. Men tað skal ikki vera nekur loyna, at vit eru ivasom um, um vit nú hava táttað nóg mikið í, og verður tí framvegis eitt arbeiði at gera fyri m.a. at minka gjalds-javnahallið, og verður tað fyrst og fremst við at økja um útflutningin og at minka um nýtslumøguleikarnar hjá teim, sum ikki eru lóntakarar, og tí ikki í skattingini eru so neyvt viðgjørð, sum tæy áttu.

Vit standa við lyfti okkara um at koma aftur til oyra- og krónutalið í dýrtíðar endurgjaldinum so skjótt ein ávísur meir-útflutningur ella ein minkin í gjalds-javnahallinum sigur okkum, at nú eru nekur virði at byta, og vit standa við lyfti okkara til lóntakarafelagini um ný veruliga at effektiv-

sera prisansingina og vinningsansingina og vilja fáa tað neyðuga samstarvið í lag við hesi feløg til viðvíkjandi.

Til Mortan, sum setur 3 spurningar fram í Sosialinum nr. 17, 1. mars. Eg haldi, eg havi svarað tær 2) og 3) longu, og viðvíkjandi 1) um skipa-keppið, har tú spyr, um tað var knýtt at inntøkulógini longu í august 1979, er at siga, at tað var ikki samanknýtt tá, og er tað heldur ikki nú. Skipakeppið hevur ongantíð verið viðgjørt saman við hesum sokallaðu kreppulógum. Tað er av tilvið, at málini eru til viðgerðar um somu tíð.

At enda tað, sum eg nevndi sum eitt ávíst «fornermils».

Haldi tað vera nóg av-gjört, at øll tit, sum skrivað hava, hava roð uppundir, at javnaðarflokkurin er trýstur til pristalsloysnina av fólkaflakkinum, hetta er eitt «fornermils».

Vit í tingbólk og landsstýri høvdu spurningin um at taka innflutningsgjaldsávirkanina burtur úr endurgjaldinum frammi báðu ferðirnar, gjaldið hækkaði í 1979. Hesa ferð søgdu vit so, at tað skuldi vera, tí tað er eingin rimilgheit í, tá ein fær tað afturgjaldið, ein skal rinda tí hitt almenna, fær ein tað, eru vit stutt eftir í somu støðu aftur.

Hvat afturflytingin til 100 viðvíkur, var hetta eingin livrættur, men hildu vit, at hetta var hin lagaligasti hátturin, lóntakaran kundi vera við til at seta bremsu í, tí hann hevði aldri sæð henda pening.

At Óli Breckmann skuldi havt kunnað potað hetta niður í okkum, er «fornermandi» at siga.

Væl høvdu vit tann tunga lut at tryggja eina avvegaða semju-millum trigger flokkar, sum høvdu hvør sína fatan av, hvussu nógv skuldi latast fiskivinnuni, hvussu nógv skatturin skuldi greiða, hvussu nógv avgjeldini, hvussu nógv eykaskatturin, og hvussu nógv partafelagini (herundir bankarnir). Og leggið til merkis, at hesi seinnu lata saman við teim hægri løntu munandi størri tal av milli ónum enn áður. Men at vit skuldu havt tveitt alla okkara stevnu fyri borð, hevði eg ikki væntað at fingið í næssnar frá tykkum, sum skrivað hava Sosialin hesar vikur.

Oddagrein blaðsins var beinrakin nú 5. mars; hon

Oddagrein blaðsins var beinrakin nú 5. mars; hon

Blusa úr Polyester

litir: lilla

kst. 236,-

MÓTI
duett
— altíð fyrst við tí seinasta

talaði um tøvandi kommúnikatiónum, tøvandi information og upplýsing um uppskoti.

Tæy skuldu verið liðug áðrenn 1. februar og skuldu verið viðgjørð í floksleiðslu, feløgum og fleiri fundum enn tí eina við fakfelagini, men fimm vikur gingu, áðrenn semja fæks, og sat ein tá út á nátt hvørt samdøgur fyri at mykja støðuna. Tí bleiv ikki nóg góð tíð til at siga frá og viðgera innanhýsis.

Henda skeivleika viðganga vit.

Men kommúnikatiónum gongur tveir vegir, og tí undrar tað meg, at eingin av tykkum, sum skrivað hava, hvørki Ingeborg, Jóannes, Axel, Mortan, j.m., oddagreinsskrivarin ella onnur á nokrum sinni hava sett seg í samband við meg, síðan vit ynsktu hvør øðrum gleðiliga jól. Av royndum vita tit, at tað altíð lá fyri at fáa tonn á meg, um ynski var um tað. So fyrrikomandi er Sólva, at hon plagar at syrgja fyri tí.

Tí eri eg sum sagt eitt sindur «fornermaður» um, at tit hálvbrokkast um, at tokulúðurin á Dagblaðnum, Óli Breckmann, skuldi havt minst ávirkan á støðutakan javnaðarmanna í hesum máli. Hesin maður bleiv avsgdur úr seinastu samgongu fyri tveimum árum síðani, tað gjørdi Øregaard og undirritaði á fundi við Essa Arge og Hákon Djurhuus. Í hesi hevur hann onga ávirkan havt.

Ein tokulúður gevur bert ljóð frá sær, men skapar onga meining, tað eru bert somu ylini, kortini er hann ætlaður at siga fólk frá, um tæy eru á rættari kós, og tað eru tæy bert, um tæy sigla uttan um tann flúr, tokulúðurin stendur á.

Í Havn, 5. mars 1980

Atli P. Dam